

POSUDEK

na dizertační práci JUDr. Bc. Jakuba Macochy předložené na Univerzitě Karlově, Právnické fakultě na téma „Právní regulace mezinárodního obchodu s vojenským materiálem a civilními zbraněmi“

Dizertační práce je zaměřena zejména na problematiku z oblasti práva mezinárodního obchodu, má však interdisciplinární povahu, práce vychází i z mezinárodního práva veřejného a práva Evropské unie. Dizertační práce je členěna na úvod, šest částí a na závěr a její celkový rozsah včetně jedné přílohy je 208 stran.

Z úvodu práce plyne, že jedním z jejích cílů je blíže analyzovat a komparovat právní úpravu mezinárodního obchodu se zbraněmi, bude vycházet z právní úpravy mezinárodní, unijní a národní. Přičemž důraz bude klást na vnitřní provázanost daných norem za účelem hlubšího pochopení aplikovatelných norem v mezinárodním obchodě se zbraněmi. Na základě toho si autor klade za cíl nalézt dílčí nedostatky v jednotlivých oblastech. Sekundárním cílem disertační práce je systematický přehled aplikovatelných předpisů využívaných v mezinárodním obchodě. Vymezeným cílům práce odpovídají i zvolené metody zpracování. Pokud jde o vědecké metody použité v práci, autor vychází z deskriptivní metody, metody komparace a metody analytické (str. 3-4).

První kapitole je zaměřena na charakteristiku právní úpravy vztahů v mezinárodním obchodě s vojenským materiálem a civilními zbraněmi. V tomto směru se nejprve autor zabývá normami mezinárodního soukromého neuvádí však jaký je vztah těchto norem k právu mezinárodního obchodu. Celkově působí výklad o mezinárodním právu soukromém, který zahrnuje mimo jiné otázky použití metod mezinárodního práva soukromého ve vztahu k danému tématu poněkud nadbytečně. Kapitola zahrnuje i jednotlivé druhy mezinárodní přepravy. Dané podkapitoly obsahují převážně obecné úvahy, jen místy je zřejmá snaha zmínit určité souvislosti s tématem disertační práce.

Po obecných podkapitolách následuje v první kapitole vlastní charakteristika mezinárodního obchodu se zbraněmi. Autor zde dospívá k definici mezinárodního obchodu se zbraněmi, kdy vychází ze směrnice EU, že obchodováním se rozumí nabývání, prodej, dodávání, přeprava nebo převod palných zbraní z území jednoho státu nebo přes jeho území na území jiného státu (str. 43). Za výrazný pojmový znak mezinárodního obchodu se zbraněmi považuje autor jeho legálnost (dovolenost), s tím, že se disertační práce zaměřuje pouze na legální mezinárodní obchod se zbraněmi (str. 45). Autor se v kapitole zabývá rovněž otázkou

obchodu se zbraněmi a odzbrojením. Uchazeč vyjadřuje názor, že mezinárodní obchod se zbraněmi lze chápat jako regulaci, či kontrolu zbraní bez ambicí na případné snížení množství obchodovatelných zbraní (str. 47). V tomto směru dospívá autor k závěru, že normy mezinárodního obchodu se zbraněmi vytváří samostatnou oblast práva, která na oblast odzbrojení úzce navazuje a v užším pojetí odzbrojení doplňuje. S tímto názorem lze souhlasit.

V následující kapitole uchazeč vymezuje termín zbraně, dále se zabývá dělením zbraní, včetně dělení na mezinárodní úrovni (dělení na zbraně hromadného ničení a konvenční). Kapitola dále obsahuje mezinárodní smlouvy, které se týkají zbraní zejména zákazem jejich použití, případně jejich úplným zákazem. Pozornost věnuje Smlouvě o obchodu se zbraněmi, případně dalším smlouvám a dokumentům, které se týkají obchodu se zbraněmi.

Třetí kapitola je zaměřena na mezinárodní úpravu. Zaměřuje se zde na různé dokumenty, zejména na rozbor Smlouvy o obchodu se zbraněmi, která vstoupila v platnost v roce 2014 a kterou označuje za první globální nástroj pro kontrolu mezinárodního obchodu se zbraněmi, vojenským a dalším souvisejícím materiálem. Kapitola zahrnuje i mezinárodní kontrolní režimy, uchazeč konstatuje, že hrají pomocnou, byť důležitou roli. Při ústní obhajobě by se mohl vyjádřit jaký je význam těchto režimů v praxi. V kapitole jsou zahrnuty i mezinárodní sankce, které také regulují a omezují mezinárodní obchod se zbraněmi. Jsou zde obsaženy i sankce ze strany EU. Dále autor zmiňuje vybrané sankce a zabývá se i jejich porušováním. Čtvrtá kapitola je zaměřena na unijní právní úpravu, kterou se zabývá z hlediska primárního i sekundárního práva. V tomto směru považuje za klíčové ustanovení pokud jde o obchodování se zbraněmi čl. 346 Smlouvy o fungování Evropské unie. Autor konstatuje, že dané ustanovení vyvolává mnohé obtíže a stanoví výjimku ze smluv (str. 96). Toto své konstatování by měl uchazeč vysvětlit. V kapitole se uchazeč zaměřuje i na nařízení EU č. 258/2012, které se týká mezinárodního obchodu s civilními zbraněmi, směrnicí 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní, její revize směrnicí 2017/853 z roku 2017 apod. Uchazeč v dané podkapitole podrobně rozebírá nařízení a směrnice EU týkající se jak obchodování s vojenským materiálem, tak i obchodování se zbraněmi pro civilní účely. Je zřejmé, že se autor s právní úpravou obchodování se zbraněmi v rámci Evropské unie podrobně seznámil a danou problematiku si osvojil. Následuje kapitola o tuzemské právní úpravě týkající se obchodování se zbraněmi. Pozornost věnuje různým právním předpisům, které představují zejména implementaci norem Evropské unie. Větší pozornost zaměřuje na rozbor zákona o obchodování s vojenským materiálem č. 38/1994 Sb., analyzuje i další právní předpisy, které se např. týkají kontroly obchodu, jejichž držení se v České republice omezuje

z bezpečnostních důvodů. Šestá kapitola je zaměřena na srovnání a vyhodnocení právní úpravy. Následuje celkový závěr, který navazuje na dílčí závěry v jednotlivých podkapitolách.

Pokud je o hodnocení, dá se konstatovat, že autor naplnil cíle své disertační práce. Práce má logickou strukturu, vedle vymezení základních otázek, které se týkají mezinárodního obchodu (kde mám určitou výhradu viz výše), jsou v disertační práci z hlediska norem analyzována příslušná pravidla mezinárodního práva veřejného, Evropské unie a vnitrostátního práva České republiky. Práce má komplexní charakter z hlediska použitých pramenů, kdy uchazeč analyzoval velké množství různých norem a snaží se je hodnotit. Komplexnost práce je dána i snahou o zkoumání obchodování se zbraněmi nejen pro vojenské, ale i pro civilní účely. Dané téma dokázal na vysoké úrovni uchopit a rovněž našel přesvědčivé odpovědi na vzniklé otázky. Práce vychází z teoretických východisek a své názory a závěry autor dokumentuje citací řady děl. Jednotlivé podkapitoly obsahují dílčí závěry. Práce splňuje požadavky kladené na dizertační práce a uchazeč prokázal schopnost vědecké práce. Z formálního hlediska je práce napsána srozumitelným jazykem. Seznam použitých pramenů obsahuje příslušné primární i sekundární prameny v českém jazyce a řadu cizojazyčných zdrojů. O práci s literaturou svědčí i na 632 poznámek pod čarou.

Dizertační práce splňuje požadavky kladené na dizertační práce. Na základě výše uvedeného dle čl. 82 Pravidel pro organizaci studia na PF UK: **„Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu dizertačních prací.“** Zároveň doporučuji, aby při ústní obhajobě uchazeč reagoval na otázky a připomínky obsažené v posudku. Po úspěšné obhajobě navrhuji udělení vědeckého titulu Ph.D.

V Praze dne 30. 8. 2018

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.